

der vilde være villige til at overtage det, selv om det skal koste dem adskillige Offre, naar da Staten vist aldrig vil væge sig ved at give et passende Tilskud til det, netop for derved at bevare nogen Indflydelse paa dets Gang. Til den Tid kunde det ogsaa være muligt, at Kommunen kunde være mere villig, end den nu er, saalænge den kan have Haab om, at Staten vil blive ved at tage det i sin Haand. Men dernæst vil jeg sige, at det er at lægge for megen Vægt paa den Dannelse, der udgaaer fra Theatret; thi det, der styrker de smaa Folk, er ikke saameget det, at enkelte Individuer i Folket ere høit aandelige begavede og aandelig udviklede, som det, at den store Mængde i Folket er kommen til Bevidsthed om, hvad det menneffelige Liv har at betyde, og hvad Kjærlighed til Fædrelandet kan drive os til. Deri skulle vi søge vor Styrke imod de Storme, som true os, og virkelig ikke i enkelte Classers eller enkelte Personers høie Uddannelse. Og lader os see hen til de Tider, der ere gaaede. Have vi ikke haft et Stats-theater med alle de Goder, som deraf maatte flyde, og har det i nogen Maade bidraget til vor Redning? Have vi ikke seet Folkeslag høit udviklede i samme Retning, men ikke derved paa nogen Maade bevarede imod Undergang? Have vi ikke endelig i den sidste Tid seet et Folk i Europa, det italienske, som har samlet sig og har erhvervet national Frihed og Uafhængighed, netop nu, da det gjaldt om at holde Flaade og Hær i den bedste Stand, undbrage Theatret sin beskyttende Haand, fordi man maatte samle Landets Midler paa andre Punkter? Saalænge som vi have saadanne Erfaringer for os, troer jeg ikke, man skal komme og sige, at det er paa Theatret, vi skulle bygge vort Lands Fremtid.

H. C. D. Müller: Jeg vil blot gjøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgfreds (Høgsbro). Han har atter ved denne Behandling, som tidligere, stærkt urgeret, at Stats-theatret ikke var nogen Fornødenhed, thi Holberg skrev for et privat Theater. Det forbauser mig, at det ærede Medlem med den Kundskab, han har til den danske Litteraturhistorie og Historie

overhovedet, kan gjentage en saadan Bemærkning. Ja, ganske vist skrev Holberg for et privat Theater, men det gif netop paa Grund, det standede paa finantsielle Banffeligheder og kunde ikke concurrere med de andre Theatre, hvoraf det ene spillede tydsff Comedie, hvorpaa Holberg skrev sin bekjendte Parodi, og det andet forlystede Publicum med Abe- og Hundecomedie. Theatret levede først op, da det blev bragt i Forbindelse med Kongehuset, som dengang var Staten. Tanken i de Udtalelser, som fandt Sted ved denne Veilighed, var, at Staten skulde støtte Theatret, thi Theatret havde Betydning, for at man kunde lære og være bekjendt at tale Dansk; derfor var det, at man søgte det, og Theatret gif først, da det fik denne Støtte. Nu er det ganske vist, at Forholdene have forandret sig, men Alting taler for, at en Kunstanstalt, som bestemte den offentlige Mening, ikke behøvede at stables, men allerede var tilstede. Dernæst sagde det ærede Medlem med stort Eftertryk, at et lille Folk skulde søge sin Styrke i, at hver enkelt Mand udvikle sine Kræfter, men deri tager han høilig feil. Et stort Folk kan staa sig ved, at hver Mand udvikler sine Kræfter, og naar det tæller Millioner, kan det da staa sig fra sig, men et lille Folk maa søge sit Maal i aandelig Udvikling; naar det vil stole paa Armens Kraft, gaaer det tilgunde. Det Tredie var, at det ærede Medlem bebreidede Regeringen, at den trættede Lovgivningsmagten med den ene Gang efter den anden at indbringe det samme Forslag. Det glæder mig, at han er kommen til det Resultat, at der er noget Uheldigt heri, men det forbauser mig, at det ærede Medlem vil gjøre dette gjældende, naar han mindes, at man kun bør gjøre imod Andre, hvad man gjør imod sig selv. Han har indbragt det samme Lovforslag 11 Gange, og derved mange Gange fremkaldt en trættende Forhandling om det Samme. Men det ærede Medlems Udtalelser i denne Sag have overbevist mig om, at han ikke er bange for lange Forhandlinger.

Bahl: Det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgfreds (Høgsbro), som jeg ellers nødigt vil være i Uoverensstemmelse